ज्ञानगंगा घरोघरी

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ

नाशिक — ४२२२२२

(C133) ग्राम रोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम

Certificate Programme for Gram Rojgar Sevak

शिक्षणक्रम माहितीपुस्तिका

शैक्षणिक वर्ष :2020-2021

अनुक्रमणिका

१. केंद्राचा परिचय ३

२. शिक्षणक्रमाविषयी.. ४

२.१ शिक्षणक्रमाची गरज
२.२ शिक्षणक्रमाची उद्दिष्टे
२.३ शिक्षणक्रमाची संरचना
२.४अध्ययन पद्धती
२.५ कालावधी
२.६ माध्यम
२.७ श्रेयांक

३. ग्रामरोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम.. ७

३.२ प्रवेश पात्रता
३.३ शिक्षणक्रम शुल्क
३.४ मूल्यमापन प्रक्रिया

४. नोंदणी प्रक्रिया १०

५. विभागीय केंद्रे १२

६. विशेष सूचना / संपर्कासाठी..१३

१ विद्यापीठाचा परिचय

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाची स्थापना शासनाच्या २० व्या कलमान्वे १ जुलै १९८९ साली करण्यात आली. सामान्य माणसापर्यंत उच्च, तंत्र आणि व्यवसायिक शिक्षण पोहचविणे. त्यासाठी दूरशिक्षण आणि अत्याधुनिक संज्ञापन तंत्रज्ञानाचा वापर करून नवनवीन उपक्रमांद्वारे जास्तीत जास्त लोकांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणणे व विद्यापीठला लोक विद्यापीठाचा दर्जा प्राप्त करून देणे, असा आहे. या विद्यापीठाचे ब्रीदवाक्य 'ज्ञानगंगा घरोघरी' आहे.

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे कार्यक्षेत्र संपूर्ण महाराष्ट्र राज्य असून या विद्यापीठाची ८ विभागीय केंद्रे अमरावती, औरंगाबाद, मुंबई, नागपूर, नाशिक, पुणे, कोल्हापूर, आणि नांदेड या ठिकाणी कार्यरत आहे. या विद्यापीठाची २००० पेक्षा जास्त अभ्यासकेंद्र असून दरवर्षी साधारणपणे ६.५० लाख विद्यार्थी मुक्त विद्यापीठाचा फायदा घेत आहे. या विद्यापीठाने सेनादल, पोलीस, बंदिवान, घरकामगार, दिव्यांग, सफाई कामगार, औद्योगिक कामगार, सुरक्षा रक्षकांसाठी विशेष उपक्रम राबवीत आहे,

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचा जगातील 'मेगा युनिवर्स' च्या यादीत समावेश असून या विद्यापीठाला असोशिएशन ऑफ कॉमनवेल्थ युनिवर्सिटी या संस्थेकडून सन २०१९ मध्ये 'क्वालिटी ऑफ लाईफ' हे प्रतिष्ठेचे पारितोषिक प्राप्त झाले आहे. तसेच २००२ मध्ये 'अॅवार्ड ऑफ एक्सलन्स डिस्टन्स लर्निंग एक्सपिरिअन्स' हे पारितोषिक कॉमनवेल्थ ऑफलर्निंग कॅनडा या संस्थेतर्फे देण्यात आलेला आहे.

१.१ केंद्राचा परिचय

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना व्यवस्थापन मंडळाच्या ठरावानुसार डिसेंबर २०१० मध्ये करण्यात आली. शिक्षणापासून वंचित विशेष लक्ष्यगटांसाठी सामान्य, तांत्रिक, व्यावसायिक आणि रोजगार भिमुख शिक्षणक्रम उपलब्ध करून देणे तसेच विशेष लक्ष्यगटांकडे आत्मसात असलेली कौशल्ये तपासून प्रमाणित करून certify करणे. या उद्धेशाने सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राची स्थापना करण्यात आली.

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्राने रस्ते परिवहन व सुरक्षा प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, ग्राम रोजगार सेवक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम, मधुमक्षिका पालन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम असे व्यवसाय व रोजगारभिमुख शिक्षणक्रम विकसित केलेले आहे.

२ शिक्षणक्रमाविषयी

महाराष्ट्रात रोजगार हमी योजनेची सुरुवात आणि विस्तार चांगल्या पद्धतीने शास्त्रीय ज्ञानावर आधारित करण्यासाठी प्रशिक्षित ग्राम रोजगार सेवक असणे अत्यंत गरजेचे आहे. मनरेगाची कार्यपद्धती अधिक पारदर्शी व सक्षमपणे पार पाडण्यासाठी कौशल्यधिष्ठीत, उद्बोधन, प्रबोधनासाठी गरजधिष्ठीत शिक्षणक्रमाचे विकसन विद्यापीठाने केलेले आहे. मा. आयुक्त रोहयो नागपूर ह्यांच्या मार्गदर्शक सूचनांचा यात समावेश केलेला आहे. मनरेगा कार्यपद्धती सर्वकष सुलभपणे कार्यरत व्हावी या दृष्टीने ग्राम रोजगार सेवकांच्या दृष्टीत, वृतीत अनो प्रवृतीत सकारात्मक बदलांसाठी हा शिक्षणक्रम विकसित केला आहे. ग्राम रोजगार सेवकांबरोबरच मनरेगाची मन:पूत आवड असणारे शिक्षक, प्राध्यापक, जाणकार व्यक्ती, संशोधक ह्यांचेसाठीही हा शिक्षणक्रम उपयुक्त आहे असा विश्वास वाटतो. 'ज्ञानगंगा घरोघरी यशवाणी कानोकानी अनसंवाद पत्रिका मनोमनी' ही स्वयं-अध्ययनाची उज्ज्वल परंपरा साधणारा शिक्षणक्रम आहे.

२.१ शिक्षणक्रमाची गरज

महाराष्ट्रात रोजगार हमी योजनेची सुरुवात आणि विस्तार चांगल्या पद्धतीने शास्त्रीय ज्ञानावर आधारित करण्यासाठी प्रशिक्षित ग्राम रोजगार सेवक असणे अत्यंत गरजेचे आहे. मनरेगाची कार्यपद्धती अधिक पारदर्शी व सक्षमपणे पार पडण्यासाठी कौशल्याधिष्ठीत उदबोधन, प्रबोधनासाठी गरजाधिष्ठीत शिक्षणक्रमाचे विकसन विद्यापीठाने केले आहे. ग्राम रोजगार सेवकांच्या दृष्टीत, वृत्तीत आणि प्रवृत्तीत सकारात्मक बदलासाठी हा शिक्षणक्रम विकसित केला आहे. 'ज्ञानगंगा घरोघरी यशवाणी कानोकानी अन संवाद पत्रिका मनोमनी' ही स्वंयअध्ययनाची उज्ज्वल परंपरा साधणारा ग्रामरोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम होय.

२.२ शिक्षणक्रमाची सर्वसाधारण उद्दिष्टे

- ग्रामरोजगार सेवकांच्या क्षमता व कौशल्य विकसित करणे.
- ग्रामरोजगार सेवकांना स्वतःच्या जबाबदाऱ्या व कर्तव्याचे सखोल ज्ञान देणे.
- ग्रामरोजगार सेवकांना मनरेगा प्रत्यक्ष अंमलबजावणीचे सखोल ज्ञान देणे.
- मनरेगा कायदा, शासन निर्णय व शासनपरिपत्रके इ. ची माहिती देणे.
- ग्राम पंचायत, पंचायत समिती, व जिल्हा परिषदच्या प्रशासकीय यंत्रणेची तोंड ओळख.

२.३ शिक्षणक्रमाची संरचना

(ग्राम रोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम- C133)

सांकेतांक	अभ्यासक्रम	श्रेयांक
GEN141	ग्राम रोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम – पाठ्यपुस्तिका १	६
GEN141	ग्राम रोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम – पाठ्यपुस्तिका २	
GEN142	ग्राम रोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम – कार्यपुस्तिका	२

२.४ अध्ययनपद्धती

ज्या विद्यार्थ्यांना दररोज महाविद्यालयात जाऊन शिक्षण घेता येत नाही; तसेच अध्ययन करण्यासाठी पूर्ण वेळ देता येत नाही, अशा विद्यार्थ्यांसाठी मुक्त विद्यापीठाणे स्वतंत्रपणे अध्ययन पद्धती विकसित केली आहे. त्यात पुढील घटकांचा समावेश आहे

१. स्वयं- अध्यनाधिष्ठित इ. पुस्तके.
२. तज्ज्ञ प्राध्यापकांचे संपर्कसत्रात मार्गदर्शन
३. अध्ययन कालांतर्गत मूल्यमापनाची सोय
४. आवश्यक तेथे प्रात्यक्षिकांची संधी
५. आभासी वर्गाची (Virtual Class Room) वेब रेडिओ ‘यशवाणी उपलब्धता’
६. द्रुकश्राव्य केंद्र

या अध्ययन पद्धतीत विद्यार्थ्यांना केवळ अभ्यासक्रमाचा तपशील न देता, त्यावरील अध्ययन पुस्तकांचा संच E-Book स्वरुपात देण्यात येतो. प्रवेश शुल्कातच ही अध्ययन पुस्तके देण्यात येतात व ती विद्यार्थ्याला स्वतःकडे कायम ठेवता येतात. ही स्वयं- अध्ययन E-Book पुस्तके अन्य पाठ्यपुस्तकांपेक्षा निराळ्या पद्धतीने लिहिलेली असतात. हा पाठ्यपुस्तकात एका वाचनात समजावून घेता येईल अशा प्रकारे विषयांची छोट्या छोट्या घटकांत विभागणी केलेली असते. उदारणार्थ, उदाहरणे, आलेख, चित्रे, इत्यांदीच्या सहाय्याने विषयांची मांडणी सुबोधपणे करण्यात येते. ह्या पुस्तकांची छपाई विद्यार्थ्याचे अध्ययन सुलभपणे व्हावे या दृष्टीने करण्यात आलेली असते. जर त्याला काही प्रश्न सोडविता आले नाही, तर त्याने पुन्हा तो भाग पुन्हा वाचून उत्तरे मिळवावयाची असतात. एवढे करूनही काही प्रश्नांची उत्तरे मिळू शकले नाहीत तर ते प्रश्न नोंदूवून ठेवावेत व अभ्यासकेंद्रावरील संपर्क सत्रात मार्गदर्शक प्राध्यापकांशी (समंत्रक- Counsellor) चर्चा करून त्याची उत्तरे मिळविता येतात. विद्यार्थ्याला आपल्या सोयीच्या ठिकाणचे अभ्यासकेंद्र निवडता येते. या अभ्यासकेंद्रावर प्रत्येक अभ्यासक्रमासाठी सामान्यत: सुटीच्या दिवशी वा कार्यालयीन वेळेनंतर संपर्कसत्रे घेण्यात येतात त्या त्या विषयातील तज्ञ मार्गदर्शक ह्या संपर्कसत्रात विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतात. मात्र हे मार्गदर्शन केवळ व्याख्यानांच्या स्वरूपाचे असत नाही. मार्गदर्शकाकडून विद्यार्यांच्या प्रश्नांची / शंकांची उत्तरे मिळवणे, कठीण विषयावर चर्चा- परिसंवाद घडवून आणणे, अंतर्गत मूल्यमापनाच्या माध्यमातून आपल्या प्रगती विषयी विद्यार्थ्याला माहिती घेता येते. म्हणून संपर्कसत्रांना विद्यार्थ्यनी उपस्थित राहावे.

विद्यार्थ्याने वरील सर्व अध्ययन सुविधांचा जास्तीत जास्त उपयोग करून घेऊन स्वतः ची अभ्यास पद्धती तयार करावी. आपल्याला मिळणारा वेळ लक्षात घेऊन मिळणाऱ्या वेळेचा नियोजनपूर्वक उपयोग करावा. केवळ पाठांतराद्वारे केलेला अभ्यास हा खरा अभ्यास नसून विषयांचे सुस्पष्ट आकलन होणे व त्याचा योग्य ठिकाणी उपयोग करता येणे हे चांगल्या अभ्यास पद्धतीचे मर्म आहे. त्यामुळे प्रात्यक्षिके व सराव यांवर भर देऊन विद्यार्थ्याने अभ्यास करावा अशी अपेक्षा आहे. अभ्यास केंद्रावर कौशल्यावर आधारित प्रात्यक्षिकांचे आयोजन केले जाते.

२.५ कालावधी

हा शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधीचा आहे. परंतु जास्तीतजास्त २ वर्षात पूर्ण करता येईल. २ वर्षानंतर नोंदणी संपुष्टात येईल व पुन्हा पूर्ण फी भरावी लागेल.

२.६माध्यम

शिक्षणक्रमाचे माध्यम मराठी आहे. E-Book अध्ययन साहित्य मराठी माध्यमात असेल. प्रश्नपत्रिका मराठी माध्यमात मुद्रित असेल. तथापि, प्रात्यक्षिक, प्रकल्प व गृहपाठासाठी अध्ययनार्थीच्या सोयीनुसार मराठी, हिंदी व इंग्रजी माध्यमांची निवड करता येईल.

२.७ श्रेयांक

सामान्यतः एका अभ्यासक्रमासाठी विद्यार्थ्याला ३० ते ३५ घड्याळी तासांचा वेळ लागतो. मुक्त शिक्षणपद्धतीत या अध्ययनतासांचे मापन 'श्रेयांका' च्या परिमाणात केले जाते. ३० ते ३५ अध्ययन तासांचा अभ्यास म्हणजे १ श्रेयांक. या अभ्यासात अध्ययन पुस्तकांचे वाचन, टिपणे काढणे, मनन-चिंतन करणे, प्रश्नोत्तरे लिहिणे, संपर्कसत्रातील मार्गदर्शन, इत्यादींचा समावेश आहे.

८ श्रेयांकांचा म्हणजेच २२५ ते २४० अध्ययन तासांचा एक अभ्यासक्रम असतो. ग्रामरोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमासाठी एकूण ८ श्रेयांकांचा अभ्यास पूर्ण करावा लागतो.६ श्रेयांकाचा बौद्धिक व २ श्रेयांकाचा प्रात्यक्षिक पूर्ण करावा लागतो.

३ ग्राम रोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम(C133)

३.१ अभ्यासक्रम

पाठ्यपुस्तिका

मनरेगा कायदा व नियमांची ठळक वैशिष्टे

घटक - १	मनरेगा अधिनियम वैशिष्ट्ये आणि मजूर हक्क
घटक - २	मनरेगा स्वरूप आणि मनरेगा रोहयोपेक्षा वेगळे
घटक - ३	समृद्ध महाराष्ट्र जनकल्याण योजना
घटक - ४	सामाजिक अंकेक्षण
घटक - ५	जिओ मनरेगा

पाठ्यपुस्तिका-२

मनरेगा प्रत्यक्ष अंमलबजावणी कार्यपद्धती व ग्रामरोजगार सेवकांची कर्तव्ये

घटक - १	नियोजन आराखडा वेळापत्रक
घटक - २	गावविकास आराखडा
घटक - ३	मजूर सभा आणि मजूर अंदाजपत्रक
घटक - ४	गावाचे जल अंदाजपत्रक
घटक - ५	मनरेगा ई-मस्टर
घटक- ६	ग्राम रोजगार सेवक नियुक्ती कार्यपद्धती
घटक - ७	ग्राम रोजगार सेवक कर्तव्य व जबाबदारी
घटक- ८	ग्रामरोजगार सेवक मानधन आणि आचारसंहिता
घटक - ९	जॉब कार्ड वितरण व नूतनीकरण
घटक - १०	केस रेकॉर्ड व वर्क फाईल तयार करणे

कार्यपुस्तिका

मनरेगा कार्यपुस्तिका व प्रकल्प

प्रात्यक्षिक क्र -१	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना गाव विकास आराखडा तयार करणे
प्रात्यक्षिकक्र -२	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनाच्या मजुर अंदाजपत्रक प्रक्रिया
प्रात्यक्षिक क्र -३	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना लेखा परीक्षण प्रक्रिया
प्रात्यक्षिक क्र -४	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनाची ई- मस्टर प्रक्रिया

३.२ प्रवेश पात्रता

- १० वी उत्तीर्ण किंवा मुक्त विद्यापीठाची पूर्वतयारीपरीक्षा उत्तीर्ण
- वयाची १८ वर्षे पूर्ण

३.३ शिक्षणक्रम शुल्क

विद्यापीठ शुल्क   : रु.९००/- (ऑनलाईन) अभ्यासकेंद्र शुल्क : रु. ६००/- (अभ्यासकेंद्रावर भरावे)
एकूण शिक्षणक्रम : रु. १५००/-

ग्राम रोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्रशिक्षणक्रम शुल्क विवरण तक्ता

अ. क्र.	**शुल्काचे शीर्षक**	**शुल्क**
(A)	**मुक्त विद्यापीठ हिस्सा**	**६००**
१	शिक्षणक्रम नोंदणी शुल्क	१००
२	शैक्षणिक शुल्क	२५०
३	परीक्षा/ मूल्यमापन व प्रमाणपत्र	२००
४	केंद्र विकसन व परिरक्षण	५०
(B)	**अभ्यासकेंद्राचा हिस्सा**	**४००**
१	अभ्यासकेंद्र प्रमुख	७५
२	संयोजक	७५
३	मार्गदर्शक प्राध्यापक	१५०
४	सहाय्यक	५०
५	शिपाई	२५
६	अभ्यासकेंद्रासाठी जागा वर्ग खोल्या, संगणक, इंटरनेट, किरकोळ खरेदी, स्टडी सेंटर, किरकोळ खर्च , आदर, आतिथ्य	२५
	एकूण शुल्क रु.	**१०००**

३.४ पुनर्नोंदणी

४.१ ग्रामरोजगार सेवक कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम ६ महिने कालावधी आहे. परंतु सदर शिक्षणक्रम जास्तीत जास्त २ वर्षात पूर्ण करता येईल.

४.२ शुल्क

= ९००/- +१५०/- रु. प्रत्येक विषय

४.३ प्रक्रिया

- नोंदणीची मुदत संपल्यानंतर विद्यापीठ शुल्क भरून परत नोंदणी करता येईल.
- पुनर्नोंदणी फी ९००/- रु. प्रत्येक बौद्धिक आणि प्रात्यक्षिक अभ्यासक्रमासाठी शुल्क रु. १५०/- एवढ्या रकमेचे चलन बँकेत भरावे.

३.४. मूल्यमापन प्रक्रिया

संकेतांक	अभ्यासक्रम	श्रेयांक	परीक्षा	किमान	कमाल	बौद्धिक/ प्रात्यक्षिक	किमान	कमाल
GEN 142	कार्यपुस्तिका	२	प्रात्यक्षिक	-	५०	बहिस्थ	१७	५०
GEN141	पाठ्यपुस्तिका	६	अंतिम परीक्षा	४०	१००	अंतिम परीक्षा	३२	८०
						अंतर्गत	८	२०

शिक्षणक्रम उत्तीर्ण होण्यासाठी बौद्धिक परीक्षेमध्ये १०० पैकी ४० गुण आणि प्रात्यक्षिक परीक्षेमध्ये ५० पैकी १७ गुण स्वतंत्रपणे मिळवणे आवश्यक आहे. अंतिम परीक्षेच्या निकालासाठी अंतर्गत आणि बहिस्थदोन्ही परीक्षांचे एकत्रित गुण धरले जातील.

४. नोंदणी प्रक्रिया

1) विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाने निर्धारित केलेल्या ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिये प्रमाणे नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण करावी.
२) ऑनलाईन नोंदणी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर मिळालेली पावती अभ्यासकेंद्रावर दाखवून आपला प्रवेश निश्चित करावा.
३) nondani@ycmou.digitaluniversity.ac
४) प्रवेशासाठी प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यास प्रथम प्राधान्य देण्यात येईल.
५) विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया **१ जानेवारी ते १५ जानेवारी २०२१** पर्यंत सुरु राहील.

ग्राम रोजगार सेवक शिक्षणक्रम संपर्कसत्र वेळापत्रक

संपर्क सत्र क्र.	संपर्कसत्र दिनांक	शिक्षणक्रम संकेतांक (C133)	**बौद्धिक सत्र: T (Theory): पाठ्यपुस्तिका: वेळ सकाळी ११:०० ते १२:३० वाजता प्रात्यक्षिक दुपारी १२:३० ते ०२:००**
01	14/02/2020	Primary	प्रथम संपर्क सत्राचे उद्घाटन आपल्या परिसरातील मान्यवरांच्या हस्ते, मान्यवरांच्या हस्ते अभ्यासकेंद्र फलकाचे उद्घाटन. मुक्त विद्यापीठ म्हणजे काय? याविषयी माहिती देणे. मुक्त शिक्षण पद्धत, पारंपारिक आणि मुक्त शिक्षणपद्धतीतील फरक, परीक्षा पद्धत, संपर्कासात्र म्हणजे काय? याविषयी महियी देणे. आयोजक आणि विद्यार्थ्यांना संपर्कसत्र आराखड्याचे वितरण, ई बुक डाउनलोड करण्याबाबत मार्गदर्शन (एकापेक्षा अधिक शिक्षणक्रम असल्यास प्रथम संपर्कासत्र सगळ्यांसाठी समान असेल)
02	21/02/2021	Theroy	ग्रामरोजगार सेवक शिक्षणक्रम उद्घाटन
03	28/02/2021	Theroy Practical	मनरेगा कायदा, अंमलबजावणी रोहयो कायदा नरेगा वेबसाईट बघणे
04	07/03/2021	Theroy Practical	मनरेगाची वैशिष्ट्ये, रोहयो अधिनियम मनरेगा अधिनियम, मजूर हक्क व मजूर कल्याण सुविधा एका ग्रामपंचायत मध्ये जाऊन बघणे
05	14/03/2021	Theroy	मनरेगा स्वरूप आणि मनरेगा रोहयो पेक्षा लेखा परिक्षण
06	21/03/2021	Practical	ग्रामपंचायत कार्यालयास भेट
07	28/03/2021	Practical	GEO मनरेगा App
08	04/04/2021	Theroy	अंतर्गत चाचणी परीक्षा
09	11/04/2021	Theroy	ग्रामरोजगार सेवक मानधन आणि आचारसहिता, ग्रामविकासात ग्रामरोजगार सेवकाची भुमिका
10	18/04/2021	Practical Theroy	ग्रामपंचायत कार्यालयास भेट ५ MIS तोंड ओळख
11	25/04/2021	Theroy	अंतर्गत चाचणी परीक्षा
12	02/05/2021	Theroy	गावविकास आराखडा,
13	09/05/2021	Theroy	मजूर सभा व मजूर अंदाजपत्रक, गावाचे जल अंदाजपत्रक
14	16/05/2021	Practical	एका गावात शिवार फेरीचे आयोजन करणे
15	23/05/2021	Practical	पंचायत समिती कार्यालयास भेट
16	06/06/2021	Practical	नरेगा कामास भेट व त्यावर अहवाल लेखन
17	13/062021	Theroy	अंतर्गत चाचणी परीक्षा
	जून		**वार्षिक परीक्षेची तयारी**

Certificate Programme for Gram Rojgar Sevak (C133)

Sr. No	Center Name	Coordinator Name	Address	Email Address & Mobile no	Study Center Code
1	Netaji Subhashchandra Bose College Of Agriculture, Markhel	Dr. R S Mule	A/P- Markhel, Nanded- Bidar Road, 431718	nsbagrimarkhel@gmail.com 9923057777	85198
2	College Of Agriculture, Selu.	Prof. S.S.Raut	Lokmangal Nagar, Raigad Corner, Parbhani Road, 431503	krushimahavidyalaya@gmail.com 8007697263	87139
3	Dr. Vithalrao Vikhe Patil Foundation's College Of Agriculture	Dr. Madhukar Bhimraj Dhonde	Wadgaon Gupta, Viladghat, P.O.- Midc	vikheagri@gmail.com 8554990246	51213
4	Dr. Gangadharrao Pathrikar College Of Agriculture,Pathri	Dr.S.R.Nagargoje	At/Post -Pathri Tq-Phulambri Dist-Aurangabad, 431111	gpbscagri2015@gmail.com 9422214198	21255
5	College Of Agriculture, Amkheda	Dr. Pradipkumar H. Ulemale	A/P. Amkheda Taluka. Malegaon Dist. Washim, 444503	collegeofagriamkheda@gmail.com 8605099707	1578 A
6	Sau.Vasudhatai Deshmukh Krushi Tantra Vidyalay	Mr Sandip Chandrakant Thakur	A/P Mundgaon Tq Akot Dist Akola, Mainroad, 444117	vdkvmundgaon2000@gmail.com 9850371891	11134
7	Sant Gadgebaba Jr College Sonkhed Tq Loha Dist Nanded	Kamble U.B	At Post Sonkhed Tq Loha Dist Nanded, Tq Loha Dist Nanded, At Post Sonkhed	morevijay5555@gmail.com 8237238158	85142
8	Kanisht Mahavidyalay College Khamgaon	Sachin Prbhakar Damare	Khamgaon, Post Khamgaon, Dist. Barshi 413401	rcpycmou65150@gmail.com 9823463523	65150
9	Dr Sushilabai Deshmukh Higher Sec School Akola	Anil Masne	Dr Susbhilabai Deshmukh Hiegher Sec School Mothi Umari Akola, Mothi Umari Akola, 444005	ycmousc11133@gmail.com 9689336566	11133
10	Arjuneshwar Higher Secondary School	Anil Uttamrao Jadhav	Sirsala Tq. Parli Dist Beed, Pohner Road, Sirsala, 431128	apssirsala@gmail.com 9075745777	22146
11	College Of Management, Khamgaon	Prof. Rajkumari Tejendrasingh Chouhan	Behind St. Anns School, Shelgaon (U), Shegaon Road, Khamgaon, 444303	uddan1122@gmail.com 9970275566	1392A

12	Shri Chhtrapati Shivaji Vidya Vikas Mandal Kolegaon Sanchlit Tuljabhavani College Of Information Technology, Osmanabad	Pradeep Damodhar Bhandwale	Near Sharad Pawar Highschool, Barshi Naka, Osmanabad, 413501	tbcit2009@gmail.com 8208481491	2667A
13	Adv.M.N.Deshmukh Arts, Science And Commerce College, Rajur ,Tal-Akole,Dist-A.Nagar	Dr.B.S. Deshmukh	Adv.M.N.Deshmukh Arts, Science And Commerce College, Rajur ,Tal-Akole,Dist-A.Nagar, 422604	mndcollegerajur@gmail.com 9322323343	51214
14	P.S.G.V.P. Mandal's Art's, Science & Commerce College Shahada Dist Nandurbar	Prof. Dr. Rajendra Shankarrao Patil	P.S.G.V.P. Mandal's Art's, Science & Commerce College Shahada Dist Nandurbar, 425409	nashikrc5221a@gmail.com 9423448527	5221A
15	Swami Ramanand Teerth Adhyapak Mahavidyalaya Kandhar	Kendre Arvind Parbatrao	At Balantwadi Post Ghodaj Tq Kandhar, Dist Nanded, 431714	srtcoe.182@gmail.com 7774063659	8572A
16	Sharda S & S Sanstha Vidyadhan Mahavidyalay Valwadi, Dhule (5299A)	Dr. A. S. Bagul	Near Stadium, Air Port Road, Valwadi, Dhule, -	shardasanstha@gmail.com 9422288518	5299A
17	Vasantrao Naik Mahavidyalaya	Dr Jagdish V Bharad	Jalna Road, Cidco Aurangabad, 431001	ycmousc2105a@gmail.com 9421687462	2105A
18	Maharana Bahudeshiy Vikas Mandal Barshi.Sanchilit Y C M Mahavidyalaya Yadshi.	Pawar Amol Ramdas	Yadshi, Latur Barshi Road, Yadshi 413508	mbvmbarshi2017@gmail.com 9404900751	2668A
19	Late Bharatsinh Thakur Kala Vanijya Va Vidnyan Mahavidyalay, Jawala Ta. Arni Dist. Yavatmal	Dr. Amardip Bansidhar Vajpeyee	At. Jawala Po. Jawala Ta. Arni Dist. Yavatmal, Khandala Road, 445105	anantsinhthakur@gmail.com 9975379166	14117
20	Vahindar Education Society Mangrulpir	Ram Gopal Sharma	At Mangrul, Mangrulpir	bavhindar6554@gmail.com 9845456532	1579A
21	Success M Education & Social Welfare Society Manora	Alane Vishvambhar Amruta	Sbi Road Naik Nagar Manora Tq Manora Dist Washim, 444404	naveedsuccess@gmail.com 9421746357	1580A
22	Shri. Yamaidevi Bahudeshiy Vikas Mandal Barshi. Sanchilit Shri Chatrapati Sambhaji Raje Mahavidyalaya Pangri.	Shri Jadhav Sandip Bajirao	Pangri, Yadshi Road Ta. Barshi Dist. Solapur	yogeshakum@gmail.com 9404900751	65160
23	Seed India Knowledge Private Limited	Jagruti Jayesh Desale	Flat No 04 Suvidhinath Co Op Hsg Soc, Opp Fire Brigade Station Shingada Talav Gadkari Chowk, 422001	seedindia.kpl@gmail.com 8459733955	54470

24	Yuvasanwad Farmer Producer Company	Prashant Sukhadevrao Charhate	At Post Hingani Road Banosa, Sayog Nagar Tq Daryapur Dist Amravati, Hingani Road Banosa, 444803	pavitrakaramol@gmail.com 9881574125	12239
25	Shri Datt Shishan Prasarak Mandal Hotala Tq Nagaion Dist Nanded	Surwanshi R M	At Post Naigaon Dist Nanded, D B Patil Campous Naigaon Tq Naigaon Dist Nanded, 431709	sharadingale30@gmail.com 9423306075	85150
26	Late Digambarrao Bidnu Smark Samiti Bhokar Dist. Nanded	Dr.Panjab Chavan	Tamsa Road Bhokar Tq. Bhokar Dist. Nanded, Tamsa Road Bhokar, Bhokar-431801	db.college@rediffmail.com 9405384251	8576A
27	Shri Shivaji Vidya Prasarak Sanstha's Bhausaheb N.S. Patil Arts And M.F.M.A. Commerce College, Dhule	Principal Dr. Manohar Tukaram Patil	Deopur Dhule, 424001	nashik5277a@gmail.com 9860935432	5277A
28	Yash Vocational Training Center Jafrabad	Mrs. Dipali Pandurang Chormare	At.Po.Jafrabad, Ta.Jafrabad Dist.Jalna Maharashtra, 431206	hanumanjoshi13@gmail.com 9763541480	2393A
29	Mata Ratneshwari Sevabhavi Shikshan Santha Zari's Shri Guru Govindsinghji Mahavidyalay	Dr.Chilpimpare Anil Balajirao	At Zari, Post-Vishnupuri, 431606	mrssnanded@gmail.com 9923359777	85222
30	Jalna College Of Social Work	Dr. Rajkumar Haribhau Mhaske	Near Jalna Sugar Factory Ramnagar, Nanded Highway, Mantha Road	jcswjalna@gmail.com 9921850111	2377A
31	Ssvps Acs College Shindkheda	Dr. Tushar M. Patil	Station Road, Near Bijasani Mangal Karyalay, Shindkheda	ycmssvps@gmail.com 9420373915	5297A
32	Godavari Shikshan Mandal G.D Sawant Arts, Commerce & Bcs College Nasik- 10	Bhamre Yogita Bikan	Dattatry Valse Patil Vidyanagri pathardi Road, Pathardi, Nasik., 422010	gdsawantcollege@yahoo.co.in 9421550687	54427
33	Swaraj College Of Commerce And Computer Studies	Pawar Alok Arjun Alka	Sr. No. 3, Taljai Pathar, Dhankawadi, Pune - 411 043, 411043	swarajcollege@gmail.com 9922870007	62517
34	Mandesh Mahavidyalaya,Junoni	Dr .Bhimrao Ramchandra Phule	At-Junoni, Tal-Sangola, Dist-Solapur, On Miraj-Sangola Highway, 413307	rcpycmou65114@gmail.com 9096186264	65114

35	Sahyadri Samajik And Shaikshanik Sanstha Vinchure	Ravindra Jadhav	Shrishti Balakashram Gunjal Nagar, Deoala Nashik	sanjaygaikwad3303@gmail.com 9881863303	54472
36	Om Gramanye Institute For Educational Excellence	Shivram Ganpat Chavan	Ritika Complex, 2nd Floor, Narhe Road, Dhayri Phata, Pune-411 041, Narhe Road,, Dhayri Phata, Pune-411 041	gramanye.institute@gmail.com 9011863999	62553
37	Shiv Chhatrapati Vocational Training Centre	Yogesh Suresh Dahiwal	Deshmukh Nagar, Dhekusim Road, Amalner	scvtc100419@gmail.com 9890728092	53235
38	Shri Nath Nangebaba Multipurpose Mandal	R D Bodakhe		principal.snnbmpm@gmail.com 7776018092	53231
39	Arihant Education Society Chandwad	Mr.Lahu Mahadev Thosar	Jadhav Shixanik Sankul,Manmad Road Chandwad Tal.Chandwad Dist.Nashik, 423101	nbjadhavmvchandwad@gmail.com 7588177856	54473
40	Prabhakar Foundation	Dada Navnath Chavan	Shree Balwantrao Ghate Prashala, Yavali Road, 413412	ghate@prabhakar-foundation.org 9820146432	65161
41	Junior College Khamgaon	Sachin Prbhakar Damare	Khamaon, 413401	rcpycmou65150@gmail.com 9823463523	65150
42	Gurukrupa Adiwasi Mahila Shikshan Sanstha Sanchlit Maulikrupa Madhyamik Vidyalay Pachmauli	Ravindra Barik Shewale	Pachmauli Post Pinjarzadi Tal Sakri Dist Dhule, Tal Sakri, 424304	gauravchaure30@gmail.com 9665999616	52166
43	Krishi Vigyan Kendra Sagroli, Dist Nanded	Dr Suresh Dhondopanth Kulkarni	At. Post. Sagroli, Shardanagar, 431731	ssm.kvklearning@gmail.com 9049388323	85209
44	Manoharbhai Patel College Of Agriculture	Shri. Kailash Kusan Dongre	At Hiratola, Post Kalimati, 441801	mbpatelagcollege@gmail.com 9421709506	4643A
45	Sadguru College Of Agriculture Mirajgaon	Dr.Ramdas Keru Bite	Nagar Solapur Road (Near Toll Plaza) Mirajgaon, Tal-Karjat Dist-Ahmednagar Pin 414401, 414401	sadguruagri@rediffmail.com 7722053503	51147
46	H H Sri Sri Muralidhara Swamiji College Of Agriculture	Dr. Satish Anandrao Raut	Loknete Vyankatraoji Hiray Marg, Behind K.B.H. Law College, Malegaon Camp.	mgv.agricollegemalegaon@gmail.com 9404785633	54475
47	Vivekanand Agriculture College Hiwara Ashram	Dr Subhash Pundlik Kalwe	Vivekanand Nagar Hiwara Ashram, Tq Mehkar, Dist Buldana 443301	vachiwara@gmail.com 9767897310	1359A

48	Kai. Bhagubai Pingle Arts & Commerce Night College, Chakan	Dr. Shobha Ingawale	A/P Chakan, 94/1b, Near Chakreshwar Temple	nsct2006pune@gmail.com 9850055155	62549
49	Dadasaheb Patil College Of Agriculture, Dahegaon	Dr. S. S. Bainade	At. Post. Dahegaon Tal. Vaijapur Dist. Aurangabad	dpcagri99@gmail.com 9765542299	21258

५. विभागीय केंद्रे

१. अमरावती

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी क्रमांक.
0721-2531444
मुक्त विद्यापीठ, अमरावती प्रादेशिक फॅक्स.
क्रमांक 0721-2531445
केंद्र, व्ही.एम.व्ही. रोड ते वलगाव रोड,
पोस्ट. व्ही.एम.व्ही., अमरावती - 444604

२. औरंगाबाद

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी क्रमांक
0240-2335798 /
मुक्त विद्यापीठ, औरंगाबाद प्रादेशिक 2356826
केंद्र, सी / ओ, सर्व्हे क्र .41, नंदनवन फॅक्स
क्रमांक 0240-2335798
कॉलनी, कॅम्प, औरंगाबाद - 431001

३. मुंबई

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी क्रमांक
022-23874186 /
मुक्त विद्यापीठ, मुंबई प्रादेशिक 23813256
केंद्र, सी / ओ, जगन्नाथ शंकरशेठ, फॅक्स क्रमांक
022-23826135
प्राथमिक मुन्सिपाल स्कूल, दुसरा मजला,
फ्रीअर ब्रिच (दक्षिण), नाना चौक,
ग्रँट रोड (वेस्ट), मुंबई -400007.

४. नागपूर

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी क्रमांक
0712-2553724 / 25
मुक्त विद्यापीठ, नागपूर प्रादेशिक फॅक्स क्रमांक
0712- 2553725
केंद्र, सुभेदार हॉल, विद्यापीठ
क्रीडा क्षेत्र, लॉ कॉलेज कॅम्पस,
अमरावती रोड, रविनगर चौक,
नागपूर - 440001

५. नाशिक

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी. क्रमांक
0253-2317063
मुक्त विद्यापीठ, नाशिक प्रादेशिक फॅक्स क्रमांक
0253-2576756
केंद्र, जुनी निगम इमारत,
दुसरा मजला, नवीन पंडित कॉलनी,नाशिक –
422002

६. पुणे

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी क्रमांक
020-24491107
मुक्त विद्यापीठ, पुणे प्रादेशिक केंद्र, फॅक्स क्रमांक
020-24457914
शाहीर अण्णाभाऊ साठे प्रशलाग्रहा,
महानगरपालिका शाळा क्रमांक (मुले),
654, विरूद्ध. सदाशिव पेठ हौद,
कुमधेकर मार्ग, पुणे -4101030

७. कोल्हापूर

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी .0231-
2607022
मुक्त विद्यापीठ, कोल्हापूर प्रादेशिक फॅक्स
क्रमांक 0231-2607023
सेंटर, शिवाजी युनिव्हर्सिटी कॅम्पस,
पोस्ट ऑफिस जवळ, विद्यानगर,
कोल्हापूर - 416004

८. नांदेड

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र दूरध्वनी क्रमांक
02462-259940 / 50
मुक्त विद्यापीठ, नांदेड प्रादेशिक फॅक्स 02462-
259940
केंद्र, सी / ओ, श्रीमती. इंदिरा गांधी
प्राध्यापक महाविद्यालय, लातूर फाटा,
वासरणी रोड, नांदेड- 43116003

६. विशेषसूचना / संपर्कासाठी

सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
ज्ञानगंगोत्री, गोवर्धन, गंगापूर धरणाजवळ,
नाशिक -४२२२२२, **दूरध्वनी :** (०२५३) २२३०३३५
ई-मेल - ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac
Website - http://ycmou.digitaluniversity.ac

1) **प्रा. प्रकाश अतकरे,** प्रमुख, शैक्षणिक व्यवस्थापन
सहयोग व विशेष उपक्रम केंद्र (CCSI)
Mo. No: 9422247286
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

2) **श्री. कैलास मोरे,** सहयोगी सल्लागार (CCSI)
ग्राम रोजगार सेवक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C133)
शेतकरी उत्पादक कंपनी व्यवस्थापन प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C148)
Mo. No: 9021422479
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

3) **श्रीमती. माधुरी खर्जुल,** शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
सुरक्षा रक्षक प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C132)
सुरक्षा अधिकारी प्रगत प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C134)
Mo. No: 8668279088
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

4) **श्री. राहुल नवले,** शैक्षणिक संयोजक (CCSI)
मधुमक्षिकापालन कौशल्य प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम (C149)
Mo. No: 8999980785
E-Mail: ccsi@ycmou.digitaluniversity.ac

नोंदणी बाबत संपर्कासाठी

सहायक कुलसचिव
नोंदणी कक्ष य.च.म मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
Phone: (0253) 2230580
Email: nondani@ycmou.digitaluniversity.ac

परीक्षेसाठी अभ्यासकेंद्राची यादी विद्यापीठाच्या Website वर उपलब्ध करून देण्यात येईल.

परीक्षेबाबत संपर्कासाठी

सहाय्यक कुलसचिव परीक्षा कक्ष- २
परीक्षा विभाग य.च.म. मुक्त विद्यापीठ,नाशिक
Phone: (0253) 2230058
: 9403774548
Email: borse_kb@ycmou.digitalunversity.ac